

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Självvärdering

Del 1. Utbildningsvetenskaplig kärna

Lärosäte: Gymnastik- och idrottshögskolan (GIH)

GIH 2018/242, UKÄ- A-2018-08-4555

Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnet **idrott och hälsa**.

Skriv en självvärdering för den utbildning som leder fram till den examen som utvärderas. Lärosätet ombeds att göra en så reflekterande självvärdering som möjligt genom att identifiera styrkor och utvecklingsområden samt beskriva och värdera hur dessa hanteras för att säkra att hög kvalitet nås i utbildningen. Tyngdpunkten på självvärderingen ska ligga mer på värdering än på beskrivning. Lärosätet ombeds belysa med exempel. Observera att självvärderingen ska utgå från utbildningens aktuella förhållanden vid tidpunkten för självvärderingens inlämnande. Utgå från *Vägledning för utbildningsutvärderingar på grundnivå och avancerad nivå* och basera självvärderingen på de bedömningsgrunder som ingår inom följande bedömningsområden:

- förutsättningar
- utformning, genomförande och resultat
- studentperspektiv
- arbetsliv och samverkan

Självvärderingen består av en del 1 som är gemensam för lärosätets ämneslärarutbildningar och den delen ska inledas med en beskrivning av hur ämneslärarutbildningarna organiseras på en övergripande nivå, se nedan. Redogör därefter för ämneslärarutbildningens utbildningsvetenskapliga kärna (UVK) utifrån bedömningsområdena.

Självvärderingen har även en eller flera del 2. Redogör i del 2 för utbildningens ämnes- och ämnesdidaktiska studier utifrån bedömningsområdena. Lärosätet ska inkomma med en del 2 för varje undervisningsämne¹ som omfattas av utvärderingen vid det aktuella lärosätet.

Observera att det i UKÄ:s beslut om urvalet av examensmål finns rekommendationer avseende i vilken del målen bör beskrivas. Den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU) kan beskrivas både i del 1 och del 2. Redogör för VFU där det är relevant för lärosätets ämneslärarutbildning.

Självvärderingens olika delar ska tillsammans ge bedömargruppen en helhetsbild av ämneslärarutbildningen vid lärosätet, utan länkar till ytterligare information. Som bilaga till självvärderingens delar ifylls även en lärartabell. Om lärosätet anser att kursplaner eller utbildningsplaner krävs för att styrka något kan dessa laddas upp i UKÄ Direkt. UKÄ ber lärosätena att vara uppmärksamma på att:

¹ Matematik, svenska, samhällskunskap, idrott och hälsa, bild, dans och musik.

- Självvärderingen ska indelas i enlighet med angivna rubriker. Rubrikerna inklusive bedömningsgrunderna i mallarna får inte tas bort. Eventuella underrubriker kan lärosätet lägga till. Ändra inte mallarnas utformning såsom marginaler.
- Del 1 ska inte överstiga 20 sidor med teckenstorlek 10,5 punkter, exklusive lärartabellen. Tillkommer gör UKÄ:s instruktioner som utgör totalt 8 sidor.
- Del 2 ska inte överstiga 15 sidor med teckenstorlek 10,5 punkter. Tillkommer gör UKÄ:s instruktioner som utgör totalt 8 sidor.
- Observera att självvärderingen INTE gäller kompletterande pedagogisk utbildning, KPU.

Beskrivning

Redogör för utbildningens organisation och upplägg på en övergripande nivå och motivera i relation till examensordningen. Beskriv relationen mellan den utbildningsvetenskapliga kärnan, den verksamhetsförlagda delen av utbildningen, ämnes- och ämnesdidaktiska studier. Ange när lärosätet erhöll examenstillstånd för respektive undervisningsämne och inriktning.

Gymnastik- och idrottshögskolan (GIH) har utbildat lärare sedan 1813. Nuvarande examenstillstånd erhöles 2011 för ämneslärarprogrammet, undervisning i gymnasieskolan med huvudämnet idrott och hälsa 120 hp. Totalt omfattar programmet 300-330 hp och examen avläggs på avancerad nivå. Den examen utbildningen leder till finns specificerad i utbildningsplanen. Vid GIH läses, förutom ämnesstudierna i idrott och hälsa, verksamhetsförlagd utbildning (VFU) 30 hp och utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) 60 hp. De studenter som läser specialidrott 90 hp som ämne två gör det också vid GIH. I övrigt läses ämne två, (90 hp eller 120 hp) vid annat lärosäte som ger ämneslärarutbildning. För närvarande har GIH överenskommelser med Stockholms universitet och Södertörns högskola.

Ansvarig för kvaliteten i ämneslärarprogrammet är Grundutbildningsnämnden (GUN) vilken även ansvarar för övergripande planering och kontinuerlig uppföljning av utbildningen. Ämneslärarprogrammet och dess kurser kvalitetssäkras genom kontinuerliga program-, kurs- och självvärderingar där studenter, lärare och examinatorer medverkar. Vid GIH finns en institution, indelad i tre enheter, vilken ansvarar för bemanning, operativ planering och genomförande av den akademiska verksamheten. Vid institutionen finns utbildningsledare (UL) för alla program, så även för ämneslärarprogrammet. UL ansvarar bl.a. för utbildningsplanering, kvalitetsarbete samt utveckling av utbildnings- och kursplaner.

När det gäller utbildningens upplägg är de fyra första terminerna gemensamma oavsett om studenten läser hela ämneslärarutbildningen vid GIH eller väljer att läsa ämne två vid annat lärosäte. Dessa terminer omfattar såväl ämnes- och ämnesdidaktiska studier i idrott och hälsa som UVK och VFU. Idrott och hälsa 120 hp består av tre kurser på grundnivå och en på avancerad. Kurserna omfattar 30 hp vardera och innehåller delkurser. Delkurserna kan vara mellan 1,5 och 15 hp. Under tre terminer varvas UVK- och VFU-kurser, två på grundnivå och en på avancerad nivå. När det gäller andra ämnet är studiegången olika beroende på om omfattningen är 90 eller 120 hp. Innehållet i idrott och hälsa är varierat och integrerar teori och praktik med didaktisk inriktning. Idrott och hälsa formas i mötet mellan idrottslära, där kunskap kommer till uttryck i rörelse, och fysiologi/rörelselära samt historia/pedagogik/psykologi vilket medför ett flervetenskapligt perspektiv på ämnet. Ämnesstudiernas innehåll struktureras efter hur kunskaper, förmågor och färdigheter i idrott på olika sätt kan främja motorisk träning och utveckling, fysisk träning och prestation, social och etisk utveckling, estetik och kroppsmedvetenhet samt hälsa och välbefinnande.

Inom UVK möter studenten för läraryrket centrala kunskapsområden i enlighet med examensordningen. Studierna innehåller framförallt samhällsvetenskapliga perspektiv men även inslag av humaniora och idrottslära. Exempel på kursinnehåll är skolväsendets historia, organisation, villkor och värdegrund, samt grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Andra exempel är läroplansteori och teorier om lärande, specialpedagogik, ledarskap samt betygsättning och bedömning. Innehållet i UVK-kurserna bearbetas även i ämnesdidaktiska kurser och i VFU:n. Exempelvis innefattar ett flertal kurser lärandeaktiviteter och examinationer där studenterna ska planera, genomföra och värdera undervisning och integrera ämneskunskande med innehåll från den utbildningsvetenskapliga kärnan.

VFU-kurserna syftar till att ge studierna ett arbetslivssammanhang och ett helhetsperspektiv på det kommande yrket. Studenten får skolplaceringar i Stockholms läns kommuner enligt det samverkansavtal GIH har med kommuner i Stockholmsområdet och övriga lärosäten med lärarutbildning i Stockholm. Även om utbildningen är riktad mot gymnasieskolan placeras studenterna under sin verksamhetsförlagda utbildning både på grund- och gymnasieskolan då de får behörighet i idrott och hälsa för alla stadier. En fördel med placeringarna är att de får möta olika typer av skolor och elevgrupper. Dessutom bidrar det till att de kommer i kontakt med en större och bredare arbetsmarknad.

Vidare är VFU:n central för professionsprogressionen. Dock kan den inte ensam bära upp denna progression utan en medveten koppling till innehållet i UVK och ämnes- och ämnesdidaktiska studier är en förutsättning. Progressionen avspeglas i en ökad grad av komplexa uppgifter där kraven och självständigheten ökar i relation till planering, genomförande och utvärdering av undervisningen och den pedagogiska verksamheten. Med andra ord bidrar UVK och ämnes- och ämnesdidaktiska studier till progressionen och kunskapsutvecklingen inom VFU.

För att säkerställa att studenterna ges goda förutsättningar att nå målen i examensordningen, och att de har uppnått examensmålen när examen utfärdas, utformas för det första utbildningsplanen med examensordningen som utgångspunkt. För det andra formuleras lärandemålen utifrån utbildningsplanen; kurserna blir pusselbitar som tillsammans täcker examensmålen. Vidare ska lärandeaktiviteterna stödja studentens lärande med bäring på lärandemålen och examinationsformerna ska pröva att målen har uppnåtts. Betygskriterierna anger nivån på kunskapen, färdigheten eller förmågan. Ansvaret för att denna kvalitetssäkringsprocess följs ligger hos GUN och det operativa arbetet att systematiskt utvärdera, följa upp och eventuellt genomföra åtgärder i programmet och/eller i dess kurser har UL tillsammans med examinatorerna. Konkret görs detta kontinuerligt i program-, kurs- och självvärderingar där studenter, lärare och examinatorer medverkar. I dessa fångas även synpunkter upp som rör bemanning i syfte att säkerställa att den undervisande personalens kompetens motsvarar utbildningens behov, och att studiemiljön är ändamålsenlig. Kurs- och programutvärderingar inklusive förslag på åtgärder återrapporteras av UL och examinatorer till lärarkollegium, studenter och GUN. GUN beslutar om åtgärder. För att ytterligare säkerställa att studenten ges förutsättningar att uppnå examensmålen sammanställer och analyserar UL studieavbrott, avhopp och genomströmning vilket årligen rapporteras till GUN där eventuella åtgärder beslutas.

Personal

Bedömningsgrund:

Antalet lärare och deras sammantagna kompetens (vetenskapliga/konstnärliga/professionsrelaterade och pedagogiska) är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.

Samma text ingår i Självvärderingen del 2, Ämnes- och ämnesdidaktiska studier.

GIH:s akademiska miljö har ämnesmässig bredd och spets inom områdena utbildningsvetenskap, ämnesdidaktik och det bredare fältet idrottsvetenskap. Institutionsledningen, prefekt, enhetschefer och utbildningsledare (UL) ansvarar för att den sammanlagda kompetensen svarar upp mot utbildningens behov på ett adekvat sätt. Vetenskaplig, pedagogisk och professionellt kompetent personal finns i

dagsläget disponibla och i tillräcklig omfattning för att täcka utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort- och lång sikt. Andelen visstidsanställda har minskat sedan 2016. Den sammantagna lärarkompetensen har en rimligt god ålders- och könsfördelning, dock är könsfördelningen drygt 60 procent fler män än kvinnor. Kompetensmässigt består den för närvarande av tre professorer, sex docenter, 13 lektorer och 19 adjunkter som i olika omfattning undervisar inom UVK, ämne och ämnesdidaktik samt VFU, se lärartabell. Två av professorerna har huvudparten av sin tjänstgöring inom ämneslärarutbildningen. Samtliga examinatorer är, med något undantag, disputerade. Om en examinator utses som har stort pedagogiskt och professionskunnande men saknar vetenskaplig kompetens (inte disputerad), tillsätts ytterligare en examinator som säkerställer kursens vetenskapliga kvalitet.

Andelen forskarutbildade lärare når strax över femtio procent. Härmed upprätthåller lärosätet en för området rimligt hög nivå när det gäller reell forskningsförankring och vetenskaplig kompetens inom utbildningsområdet. Strategiska satsningar pågår för att ytterligare öka andelen disputerade. Exempel på detta är dels att GIH har avsatt medel för att tillsvidareanställda adjunkter ska kunna genomföra en forskarutbildning inom ramen för tjänsten (tre lärare har forskarutbildats på detta sätt), dels att under flera år har medel sökts från Vetenskapsrådet för forskarskolor med stor framgång. En (av fyra som erhållit medel) riktades mot adjunkter inom lärarutbildningen i idrott och hälsa, och två av GIH:s adjunkter ingår för närvarande i denna forskarskola. Professionskompetensen är mycket god; huvudparten av lärarna har en lärarexamen i sin grundutbildning och flera har en lärarexamen med minst två ämnen. När det gäller VFU:n ges i samarbete med de konstnärliga högskolorna i Stockholm regelbundet handledarkurser för att säkerställa en vetenskapligt förankrad och professionsbaserad VFU. Ytterligare belägg för den goda professionskompetensen är de önskemål om att arrangera fortbildning för lärare i idrott och hälsa och de uppdrag från Skolverket som GIH kontinuerligt får.

För att stärka den pedagogiska- och professionsrelaterade kompetensen genomför GIH sedan ett par år tillbaka högskolepedagogiska kurser, med såväl ett allmänpedagogiskt som ett mer ämnesspecifikt innehåll, exempelvis *Examinationer inom lärarutbildning i idrott och hälsa* 4,5 hp och *Innovation och entreprenöriellt lärande* 3 hp. Inför kommande år planeras en kurs om digitalisering, lärprocesser och innovation. Önskemål att delta på högskolepedagogiska kurser på andra lärosäten beviljas. Högskolan har dessutom en aktiv seminarieverksamhet, se vidare under rubriken *Utbildningsmiljö*.

De senaste tre åren har en rekrytering av nya medarbetare pågått med anledning av verkställda och kommande pensionsavgångar samt ökande statsanslag för att bedriva lärarutbildning. GIH:s kompetensförsörjningsstrategi utgör ett viktigt verktyg för att säkerställa ämneslärarutbildningens kompetens och bemanningsbehov långsiktigt i förhållande till bl.a. kompetens och åldersfördelning samt för att synliggöra meriterings- och karriärvägar. I syfte att ytterligare öka andelen vetenskapligt kompetent personal har GIH nyligen inrättat biträdande lektorat som anställningsform, vilket har bidragit till att ytterligare stimulera sambandet mellan forskning och utbildning. Som framgår av lärartabellen har GIH inom vissa områden en relativt hög andel adjunkter inom kunskapsområden där det finns utmaningar i att finna lärare med hög forskarutbildning och professionskompetens. Detta är exempelvis inom idrottslära där undervisning ges i dans, friluftsliv, bollspel och gymnastik. GIH har valt att fortsätta rekrytera högskoleadjunkter istället för att anställa vikarierande tim- och deltidsanställda lärare från ungdomsskolan, som enligt GIH:s mening inte löser frågan kring hur en långsiktig vetenskaplig och pedagogisk kompetens skapas på ämneslärarutbildningen. En styrka är att GIH har en hög andel tillsvidareanställda lärare, se lärartabellen, vilket inte enbart bidrar till stabilitet utan också borgar för att den långsiktiga vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetensen upprätthålls och vidareutvecklas. Ett utvecklingsområde för högskolan är att skapa möjlighet för samtliga adjunkter att ingå i forskningsprojekt för att därigenom höja deras vetenskapliga kompetens i allmänhet och inom det praktiska fältet i synnerhet.

Sammanfattningsvis anser GIH att högskolan har de personella resurser som behövs för att bedriva en ämneslärarutbildning med hög kvalitet. Till detta bidrar den ämnesmässiga bredd- och spetskompetensen inom UVK och ämnesdidaktik samt den utbildning för VFU-handledarna som GIH ger. Kvalitetshöjande är

även den vetenskapliga kompetensen hos undervisande lärare, vilken är tillfredsställande, och den pedagogiska och professionskompetensen som båda är mycket goda.

Förutsättningar

Utbildningsmiljö

Bedömningsgrund:

Det finns en för utbildningen vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Samma text ingår i Självvärderingen del 2, Ämnes- och ämnesdidaktiska studier.

En av GIH:s styrkor är den etablerade och solida idrottsvetenskapliga forskningsmiljön vilken bidrar till den vetenskapliga förankring som utgör grunden för hög kvalitet i utbildningen. Forskningsgruppen för pedagogisk idrottsforskning (PIF-gruppen) utgör en betydelsefull länk mellan forskning och utbildning vilken är direkt relaterad till ämneslärarutbildningen och den kommande professionen.

Forskningsprojekten handlar bland annat om att utveckla teorier kring lärande inom rörelse, studier av allsidig rörelsekompetens, friluftsliv, bedömning av och för lärande, jämställdhet och jämlikhet inom idrott, samt longitudinella studier kring undervisningsinnehåll och betygsättning i ämnet idrott och hälsa. Därtill ingår studier av den föreningsdrivna barn- och ungdomsidrotten samt av fysisk aktivitet i skilda fritidskulturer. Förutom att det är en styrka att aktiva forskare vid GIH undervisar och handleder på läroprogrammet, möter studenterna även resultatet av den aktuella forskningen i form av publikationer som ingår som kurslitteratur i ett flertal delkurser. De publikationer som forskarna i gruppen producerar används för övrigt inte bara som kurslitteratur vid GIH, utan även på andra lärosäten med lärarutbildning i idrott och hälsa. Fördelen med att ha forskande lärare i kurserna är att studenterna kontinuerligt kommer i kontakt med och uppmärksammas på aktuella problemställningen/forskningsområden som berör deras kommande profession. Därtill är förutsättningarna goda för att studenter tillägnar sig ett forskande förhållningssätt som de får tillämpa vid olika typer av seminarier. En vanlig lärandeaktivitet är att studenterna själva får söka vetenskapliga texter som diskuteras, analyseras och tolkas vid uppföljande seminarier. Under utbildningen genomgår studenterna flera kurser i forskningsmetodik och vetenskapsteori där examinationsuppgiften består av att producera vetenskapliga texter med olika omfattning och på skilda nivåer. I vissa fall kan de skriva sina självständiga arbeten inom ramen för pågående forskningsprojekt. En ambition och utvecklingspotential är att på ett mera systematiskt sätt möjliggöra för studenter, liksom för icke forskande lärare, att i högre grad delta i forsknings- och utvecklingsprojekt.

Ett särskilt mål har varit att utveckla den praktikinära forskningen inom ämneslärarutbildningen dels för att bygga på kunskapen inom området, dels för att blivande lärare ska få verktyg att kunna utforska den egna praktiken. En strategi för att nå detta har varit att ansöka om medel från Vetenskapsrådet för forskarskolor inom ämnesdidaktik. Ansökningarna har, som nämnts ovan, beviljats och hittills har GIH varit huvudman för tre forskarskolor i samverkan med Malmö och Örebro universitet, och en fjärde är på väg att starta. Den senaste är riktad mot lärarutbildare i idrott och hälsa och bedrivs i samverkan med sju av de åtta lärosätena som ger en ämneslärarutbildning i idrott och hälsa. De forskningsprojekt som bedrivits i forskarskolorna har resulterat i publikationer som utgör betydelsefull kurslitteratur inom ramen för utbildningen. De har inneburit att undervisningsinnehållet förnyats och utvecklats liksom att aktuell forskning genomsyrar utbildningen.

Vid GIH finns även en forsknings- och utvecklingsgrupp inom friluftsliv (FUF) som bland annat utvecklar forskningsanknytningen av studierna i friluftsliv i samverkan med tre andra nordiska lärosäten. Ytterligare ett nordiskt samarbete är etablerat sedan länge inom undervisning och forskning för områdena dans, bollspel och gymnastik. Denna samverkan sker inom ramen för NORDPLUS och bidrar till lärarfortbildning och utveckling av undervisningen, vilket kommer studenterna till gagn.

GIH bedriver regelbunden seminarieverksamhet där forsknings- och utvecklingsarbeten presenteras och kollektiva fortbildningsinsatser genomförs. Syftet är att ständigt utmana och höja både den befintliga kompetensen bland lärarna och utbildningens kvalitet. Exempelvis sker presentationer vid personalmöten, högre seminarium, öppna föreläsningar och vid det årligt konvent som GIH arrangerar vilket riktas till lärare inom ungdomsskolan. Sammantaget bidrar detta till en kunskapsrik och kreativ miljö med god tillgänglighet till aktuell forskning för både studenter och lärare.

I GIH:s vetenskapliga/pedagogiska och professionsinriktade miljö ingår, förutom lokaler anpassade till såväl teoretisk som praktisk idrottslig verksamhet i idrott och hälsa, även tre välutrustade forskningslaboratorier. Laboratoriet för tillämpad Idrottsvetenskap (LTIV) är särskilt uppbyggt för att möta undervisningens behov. Syftet är att LTIV ska bidra till en stimulerande experimentell miljö där lärare och studerande kan mötas i forsknings- och utvecklingsprojekt, till exempel i samband med studenternas självständiga arbeten och vid tillämpning av kunskaper inom träningslära. På samma sätt finns möjligheter att i dansstudion och i GIH:s gym arbeta såväl explorativt som experimentellt. I GIH:s infrastruktur ingår även ett bibliotek som deltar aktivt i undervisningen för att stimulera och stötta de studerandes självständiga läroprocesser inom forskningsmetodik, med särskilt fokus på informationsökning och källkritik.

Möjligheten för GIH att söka medel från Kunskaps- och kompetensstiftelsen (KK-stiftelsen) har inneburit nya samarbeten med såväl näringslivet som offentliga organisationer. Lärosätet har nyligen erhållit ett större forskningsbidrag från KK-stiftelsen, Skolan som arbetsfält, vilket bygger på en tät samverkan med externa partners och som öppnar för nya former av samverkan mellan forskning, arbetsliv och utbildning. Nya kompetensbehov och ämnesinnehåll har identifierats, och ett utvecklingsarbete har startats i form av förstudier till interventioner gällande daglig fysisk aktivitet under skoldagen. Konkret innebär detta att studien har initierats och syftar till att undersöka skolors förutsättningar för att bedriva regelbunden och meningsfull fysisk aktivitet för elever.

Sammantaget finns på GIH ett nära samarbete mellan forskning och undervisning. Aktiva forskare och forskningsgrupper bidrar till miljöer som gagnar studenternas såväl vetenskapliga som professionsinriktade och pedagogiska utbildningsmiljö och ger goda förutsättningar för en hög kvalitet i utbildningen. Utbildningsmiljön stöts också av laboratorier och bibliotek.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

1. *Enligt UKÄ:s rekommendationer beskriver lärosätet måluppfyllelsen för det utvalda examensmålet i självvärderingens del 2.*

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen kunskap och förståelse i examensordningen.

Mål

2. ***Visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.***

Samma text ingår i Självvärderingen del 2, Ämnes- och ämnesdidaktiska studier.

För att uppnå detta examensmål får studenten inom UVK och ämneskurser successivt möta, öva och prövas på sina kunskaper inom vetenskapsteori och forskningsmetodik. En styrka i sammanhanget är idrottsvetenskapens flervetenskaplighet vilket medför att studenterna tidigt under utbildningen får bekanta sig med olika forskningsinriktningar och traditioner – både genom delkursernas innehåll och genom att lärare från olika forskningstraditioner är inblandade i ämneslärarutbildningen. Studenterna blir under utbildningen medvetna om att vetenskaplig kunskap tas fram med en rad olika metoder och inom olika ämnesdiscipliner. Konkret möter studenten under den första terminen i delkursen *Idrottsvetenskap – en introduktion*, 1,5 hp vetenskapligt skrivande, referens- och informationsteknik, ett innehåll som breddas och fördjupas under termin tre i delkursen *Kunskapens mångfald och den vetenskapliga processen*, 7,5 hp, där grundläggande vetenskapsteori och forskningsmetodik, kvantitativ och kvalitativ, tas upp tillsammans med vad det innebär att ha ett vetenskapligt förhållningssätt. Genom att studenterna arbetar och analyserar vetenskapliga artiklar som innehåller kvalitativa, kvantitativa och kombinerade metoder ges möjligheter till breddning och fördjupning av kunskaperna. I båda nämnda kurser sker examinationen genom att studenterna tillämpar sina kunskaper i mindre egenproducerade vetenskapliga texter. Dessa texter utvecklas sedan under termin fyra i delkursen *Den vetenskapliga processen*, 7,5 hp, där studenten gör en mindre empirisk undersökning och skriver en vetenskaplig uppsats. I delkursen ges en fördjupning inom såväl vetenskapsteori som forskningsmetodik. Ytterligare fördjupning av detta sker på avancerad nivå i den delkurs i forskningsmetodik som föregår det självständiga arbetet. Här fokuseras särskilt på analysmetoder i form av beskrivande- och analytisk statistik samt teoribildning och därtill hörande begrepp för kvalitativ analys.

Arbetsmässigt bygger undervisningen på föreläsningar, seminarier, workshops och handledning. De varierade undervisningsformerna tillsammans med att studenterna måste tillämpa sina kunskaper i

mindre eller mer omfattande texter främjar studenternas lärande, bl.a. genom att de tvingas ta en aktiv roll i deras lärprocess. Det är en styrka att studenten systematiskt, genom att såväl göra egna studier som ta del av andras, skolas in i betydelsen av vetenskap och beprövad erfarenhet för yrkesutövningen. För att uppnå en samsyn om hur studentuppsatser och undervisning i vetenskapsteori och forskningsmetodik ska utformas togs redan 2002 en guide fram som är vägledande för studenter inom samtliga av lärosätets utbildningar. Denna uppsatsguide har sedan dess kontinuerligt reviderats och utgör ett betydelsefullt redskap för att säkerställa kvaliteten i de uppsatser som skrivs på samtliga nivåer. Uppsatsguiden utgör även en garant för att studenterna uppnår det ovan specificerade examensmålet. Därtill säkerställer den progressionen, vilken framgår av tabell 1-4 nedan.

Tabell 1. Lärandemål, lärandeaktiviteter och examination i *Idrottsvetenskap – en introduktion*, 1,5 hp.

Lärandemål	Exempel på lärandeaktiviteter kopplade till målet	Examination
Kunna reflektera över idrottens roll och funktion i samhället utifrån grundläggande vetenskapliga ställningstaganden.	Två föreläsningar där den ena ger en introduktion till idrottsvetenskap och den andra behandlar vetenskapligt skrivande till vilka det kopplas var sitt seminarium där studenterna får möjlighet att bearbeta föreläsning och litteratur. Därtill hålls ett seminarium om informationsökning.	Individuellt skriftlig examinationsuppgift där studenten ur kurslitteraturen ska välja tre centrala idrottsvetenskapliga begrepp, redogöra för hur de definieras och göra egna reflektioner över begreppen. Referenser ska anges korrekt.

Tabell 2. Exempel på lärandemål, lärandeaktiviteter och examination från UVK-kursen *Kunskapens mångfald och den vetenskapliga processen*, 7,5 hp.

Exempel på lärandemål	Exempel på lärandeaktiviteter kopplade till målet	Examination
Visa förståelse för vad som utmärker vetenskapligt vetande samt kunna redogöra för dels några olika kunskapsformer, dels några olika metoder för att utveckla ny kunskap.	Föreläsningar och seminarier där studenterna får arbeta med kritiska moment i den vetenskapliga processen som skillnaden mellan tro och vetande, vad det innebär att ha ett vetenskapligt förhållningssätt samt grundläggande forskningsmetodik och vetenskapsteori.	Skriftlig tentamen i tre delar: kunskapsbegreppet, vetenskapsteori och grundläggande forskningsmetodik. Tentamen har dels kortsvarfrågor, dels essäfrågor med problematiserande uppgifter, där studenterna får utveckla och argumentera för sina svar.

Kunna söka, sammanställa och kritiskt värdera vetenskaplig litteratur och kunna formulera en forskningsfråga, samt visa prov på kritiskt tänkande.	Seminarier som bland annat tar upp litteratursökning, att läsa vetenskapliga texter och metoder för datainsamling.	Individuellt skriftligt uppsats-PM (problemformulering, syfte och frågeställningar, litteraturgenomgång/forskningsläge och metod) samt opponering på annan students arbete.
--	--	---

Tabell 3. Lärandemål, lärandeaktiviteter och examination från UVK-kursen *Den vetenskapliga processen*, 7,5 hp.

Lärandemål	Exempel på lärandeaktiviteter kopplade till målet	Examination
Visa grundläggande kunskaper i vetenskapsteori och forskningsmetodik, och databearbetning.	Föreläsningar till vilka seminarier är kopplade Seminarierna är tematiserade i PM, metod, analys och diskussion.	Skriftlig enskild inlämningsuppgift med problemformulering, syfte och frågeställningar, litteraturgenomgång/forskningsläge och metod, samt opponering på annan students arbete.
Enskilt eller i par kunna författa en vetenskaplig uppsats, diskutera uppsatsen vid ett seminarium samt genomföra en opposition på en annan students uppsats.	Handledning	Författande av vetenskapligt arbete samt försvar av det egna arbetet opponering på annat studentarbete.
Kunna analysera och tolka de egna resultaten i förhållande till tidigare forskning och till läraruppdraget.	Seminarier och handledning	Författande av vetenskapligt arbete
Kunna beskriva det egna informationsbehovet samt kritiskt kunna värdera olika typer av information.	Seminarium	Författande av vetenskapligt arbete

Tabell 4. Lärandemål, lärandeaktiviteter och examination från *Forskningsmetodik* 7,5 hp avancerad nivå. Näst sista terminen i utbildningen.

Lärandemål	Exempel på lärandeaktiviteter kopplade till målet	Examination
Ha kunskap om vad som avses med perspektivtagande,	Föreläsningar, seminarier och workshops där studenterna bl.a.	Hemtentamen byggd på att två fall beskrivs i vilka det finns

teoribildning samt därtill hörande begrepp.	tränar på att göra kvalitativa analyser med utgångspunkt i information från observationer och intervjuer.	problem som kräver ny kunskap för att lösa. Studenten ska föreslå en studie och beskriva de olika stegen i forskningsprocessen så tydligt som möjligt. Dessutom tillkommer författandet av ett uppsats-PM för det självständiga arbete som följer på denna delkurs.
Kunna urskilja och jämföra olika teoretiska ansatser och perspektiv på kunskapsbildning i idrott och hälsa samt identifiera några metodologiska slutsatser.	Som ovan	Som ovan
Kunna värdera och kritiskt granska olika typer av studiedesign och metodval, kvalitet och tillämpbarhet utifrån frågeställning, teoribildning eller hypotes.	Som ovan	Som ovan
Ha fördjupade kunskaper i analytisk statistik och kvalitativ analys.	Som ovan	Som ovan

Av tabellen framgår att det finns en tydlig progression inbyggd i utbildningens upplägg när det gäller vetenskapsteori och forskningsmetodik samt varierade lärandeaktiviteter och examinationer i syfte att främja studentens lärande. Det sistnämnda gör även att de kunskaper studenten fått om vetenskapsteori och forskningsmetodik tillämpas i ett empiriskt arbete, antingen i en mindre text eller uppsats inom delkursen eller i ett uppsats-PM som ligger till grund för det påföljande självständiga arbetet. Ett sådant arbetssätt innebär en styrka eftersom det dels får studenten att inta en aktiv roll i utvecklingen av sitt eget lärande, dels främjar studenters olika behov och förutsättningar.

Även om teorier, modeller och begrepp tas upp och behandlas inom ett flertal andra kurser, ser GIH trots allt att den flervetenskapliga dimensionen ytterligare kan förtydligas i utbildningen. För närvarande sker ett arbete med att integrera mer av vetenskapsteori och forskningsmetodik i andra kurser inom UVK och i ämnesstudierna. Fördelen med detta är att studenterna får en fördjupad förståelse av hur metoder och teorier används i sitt specifika ämnessammanhang och att de där kan fungera som redskap för systematiskt utvecklingsarbete. GIH har exempelvis noterat att studenter kan ha svårt att förstå hur de teorier som presenterats under tidigare moment i utbildningen, som teorier om lärande, kan användas som analysredskap i det självständiga arbetet. Förståelsen skulle kunna öka om studenterna under det moment där lärandeteorier tas upp exempelvis får genomföra lektionsobservationer och därefter analysera dessa med hjälp av lärandeteorier.

Sammantaget anser GIH att studenterna vid examen har en fördjupad kunskap om vetenskapsteori och forskningsmetodik och att de i handling prövas på att tillämpa de kunskaper som krävs för att kunna genomföra och kritiskt granska vetenskapliga arbeten. Därtill har de kunskaper i forskningens betydelse för yrkes- och ämnesutveckling. Detta säkerställs dels genom att examensmålet genomsyrar stora delar av undervisningen med en tydlig progression, dels genom den kvalitetssäkringsprocess som framgår under rubriken *Beskrivning*, sidan 4.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

- 3. Visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.**

Samma text ingår i Självvärderingen del 2, Ämnes- och ämnesdidaktiska studier.

Vid GIH pågår ett systematiskt arbete med forskningsanknytning av utbildningen. En styrka i detta arbete är att många forskningsaktiva lärare undervisar inom både UVK- och ämneskurser samt att kurslitteraturen till stor del är forskningsbaserad. Eftersom ämnesdidaktisk idrottsforskning är ett relativt nytt område behöver forskningen dock förstärkas, särskilt genom att mer praktisknära forskning genomförs både på GIH samt i nationella och internationella samarbeten. För att bidra till detta har GIH bedrivit ett långsiktigt arbete i form av ämnesdidaktiska forskarskolor för lärare i idrott och hälsa i ungdomsskolan, där den nya kunskap som genererats har tydlig bäring på yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnet. Eftersom denna forskning ingår i utbildningen i form av kurslitteratur som behandlas under föreläsningar och seminarier kommer den studenterna tillgodo vilket förhoppningsvis främjar deras lärande. Vidare utvecklas studenternas förmåga att ta del av och förhålla sig till ny forskning och de får även själva med utgångspunkt i den presenterade forskningen genomföra mindre praktisknära projekt, exempelvis i delkurser i *Idrott, didaktisk inriktning 3* och *4*.

Vidare sker i utbildningen en progression mot en ökad självständighet. Kraven på självständighet i relation till att både kritiskt granska och tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat ökar under utbildningen. Ett exempel på detta är de delkurser som behandlar vetenskapsteori, forskningsmetodik och uppsatsskrivande (se mål 2). Ett annat exempel är de tre VFU-kurserna där det finns ett successivt ökat krav på självständighet. Under de två första kurserna

utför studenten exempelvis planering, genomförande och utvärdering av lektioner med stöd av handledaren, men under den tredje ska detta göras självständigt och mer explicit bygga på didaktiska och ämnesdidaktiska teorier. Det sistnämnda skulle kunna betonas mer även i den första och andra VFU-kurserna och inom VFU-utbildningen pågår för närvarande ett arbete i syfte att utveckla bättre metoder för examination och tydligare koppling till ämnesdidaktiska teorier.

När det gäller förmågan att kritiskt granska egna och andras erfarenheter och forskningsresultat tränas denna under hela utbildningen. Det är en styrka att utbildning kring nämnda förmåga inte begränsas till specifika delkurser utan är ett inslag som utvecklas och fördjupas genom hela utbildningen. I ämnes- och ämnesdidaktiska kurser får studenterna skriva reflektioner om sina examinationer i förflyttning på exempelvis skidor och diskutera dem med sina studiekamrater. Reflektion och samtal om upplevelser och erfarenheter är återkommande inslag inom exempelvis friluftslivutbildningen i kurserna *Idrott, didaktisk inriktning 2* och *3*, där studenter och lärare genomför exkursioner i skogs- och fjällmiljö med övernattnig. Ytterligare ett exempel är i ämnesfördjupningen i *Idrott, didaktisk inriktning 4* där studenterna arbetar med relevant ämnesdidaktisk forskning i ett projektarbete. Lärandemålet "kunna urskilja och jämföra olika teoretiska ansatser och perspektiv på kunskapsbildning i idrott och hälsa samt identifiera några metodologiska slutsatser" illustrerar detta väl. Projekten redovisas skriftligt.

Förutom i ovanstående kurser och de delkurser som tas upp under mål 2 är examensmålet även centralt i delkursen *Idrott, historia och samhälle 7,5 hp*, där studenten ska problematisera begreppet idrott i relation till både läraruppgiftet och till idrottsvetenskaplig kunskapsbildning. Detsamma gäller för delkursen *Utbildning och demokrati 7,5 hp*, där studenten kritiskt ska granska skolans uppdrag. De aktiviteter som ska stötta studentens lärande består här av föreläsningar följt av obligatoriska seminarier där studenterna får öva på att systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt sätta dessa i relation till relevant forskning. Exempelvis gör studenterna en fältstudie för att undersöka hur olika skolor realiserar värdegrunden. Orsaken till att seminarierna är obligatoriska är att deltagande i seminariernas samtal i hög grad främjar studenternas lärande. Examinationerna består av skriftliga salstentamina samt skriftlig och muntlig gruppredovisning där studenterna ska visa att de inte bara kan systematisera kunskap utan också självständigt reflektera över och kritiskt granska den. Exempelvis samlar de material genom en fältstudie som sedan analyseras och problematiseras med hjälp av kurslitteraturen. Vid redovisningarna får och ger studenterna kamratåterkoppling vilken bl. a. tränar reflektion och kritisk granskning.

Sammanfattningsvis används i utbildningen varierande former av undervisning, lärandeaktiviteter och examinationer vilket bådär för säkerställandet av att examensmålet ovan uppnås. Ett kritiskt förhållningssätt genomsyrar utbildningen och det sker en progression mot ökad självständighet i relation till andras erfarenheter och forskningsresultat.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

- 4. Visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.**

Samma text ingår i Självvärderingen del 2, Ämnes- och ämnesdidaktiska studier.

Ämnesdidaktik uppfattas som en central del av ämneslärarutbildningen på GIH. Samtliga ämneskurser innefattar ett didaktiskt perspektiv, vilket innebär att förmågan att undervisa och dela med sig av sina kunskaper finns med som en aspekt i all ämnesutbildning. Konkret betyder det att studenterna kontinuerligt genom utbildningen får öva och prövas i sina kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik i olika sammanhang och på olika nivåer. I kursen *Idrott, didaktisk inriktning 3* tillämpar, analyserar och värderar exempelvis studenterna didaktiska verktyg avseende ledarskap (t.ex. rollspel, samtalsmetodik) och arbetsformer, inklusive digitala hjälpmedel. Lärandeaktiviteterna består bl.a. av rörelseträning, rörelseimprovisation och rörelsekomposition inom olika idrottsliga praktiker som t.ex. boll-lek/spel, friluftsliv, gymnastik och friidrott. I flera av arbetsformerna ingår formativ bedömning, dels genom att lärarna ger muntlig och skriftlig återkoppling, dels genom att studenterna ger varandra kamratåterkoppling. Därtill är en vanlig arbetsform att opponering sker vid redovisningar av grupp- och projektarbeten.

För att pröva studenternas förmåga att tillämpa sina kunskaper genomförs praktiska examinationer med tillhörande skriftlig och muntlig analys i exempelvis friluftsliv. I examinationerna ingår att analysera utifrån elevgrupp och deras kunskaper, förhållande till lärandemål och kunskapskriterier i skolämnet idrott och hälsa. Dessutom genomförs lektioner på GIH med elever från Stockholms skolor. Ytterligare tillfällen att tillämpa sina ämnesdidaktiska kunskaper och visa på progression sker inom VFU:n då studenterna planerar, genomför och utvärderar lektionsserier. Även i UVK kurser som *Betygsättning och bedömning 7,5 hp* ingår examinationsuppgifter som består av att göra en pedagogisk planering. I en annan UVK delkurs, *Normkritisk pedagogik, kultur och mångfald 7, 5 hp*, ingår också didaktik genom att studenterna som en del av examinationen ska utforma förslag på lektioner utifrån ett normkritiskt perspektiv. Studenterna möter ämnesdidaktik tidigt i utbildningen vilket är en styrka då de utvecklar ett didaktiskt kunnande i relation till ett specifikt ämnesinnehåll. När de så genomför sin första VFU har de med sig både ämnes- och ämnesdidaktiskt kunnande inklusive metodik. Det i sin tur gör det möjligt för dem att redan tidigt i utbildningen kunna leda undervisning.

Ett tredje sammanhang där studenterna tillämpar didaktiska kunskaper är i delkursen *Idrott, hälsa och välbefinnande 2, 7,5 hp*. Här ska studenterna kunna tillämpa ett medvetet förhållningssätt till kunskapsområdet hälsa och livsstil. De ska även tillämpa didaktiska och metodiska kunskaper i arbetet med hälsa i skolan i allmänhet och i skolämnet idrott och hälsa i synnerhet. De lärandeaktiviteter som genomförs innehåller föreläsningar, seminarier och laborationer i idrottsliga praktiker och rörelsepass i rytmik, rörelse, dans etc. Undervisningen ska främja studenternas lärande då de förutsätts ta en aktiv roll i sin kunskapsutveckling. Vidare ska undervisningen bidra till att studenternas olika förutsättningar och

behov tillvaratas exempelvis genom att de visar övningar samt muntligt och skriftligt argumenterar för val av lektionsinnehåll, undervisningsmaterial, undervisning- samt utvärderingsformer.

Metodik utgör ett naturligt inslag i alla kurser av ämnesdidaktisk karaktär. Inom ovan nämnda kurs, *Idrott, didaktisk inriktning 3*, undervisas studenterna i olika arbetsformer och arbetssätt inom exempelvis gymnastik med inriktning på motorisk utveckling och dans som träningsform. Genom kursen övas och prövas studenternas kunskaper på vilket innehåll eleverna ska lära sig och de får problematisera läroplanens och kursplaners innehåll. Dessutom diskuteras lämpliga metoder för att eleverna på bästa sätt ska erövra kunskap som är framskrivna i ämnet idrott och hälsa nu samt även reflektera över framtida utmaningar inom hälsoområdet. Ytterligare en styrka när det gäller att utveckla didaktiska och ämnesdidaktiska kunskaper är den variation som finns på GIH vad gäller muntliga, skriftliga och gestaltande lärandeaktiviteter och examinationer. Studenterna får följaktligen genom olika lärandeaktiviteter öva på att erövra kunskap på ett varierande sätt där teori och praktik integreras vilket underlättar när de ska tillämpa kunskaperna i olika skol- och undervisningssammanhang.

Inför den kommande lärarprofessionen är det exempelvis viktigt att kunna arbeta i lärarlag varför även utbildningen ger studenterna möjlighet att öva på att arbeta i grupp. GIH har identifierat ett behov av att fortsätta utveckla formerna för individuell bedömning i grupp- och projektarbeten. Av den anledningen tas just gruppexaminationer och tillhörande bedömningar upp i en av GIH:s högskolepedagogiska kurser. GIH arbetar även med att ytterligare utveckla en än mer forskningsbaserad ämnesdidaktik.

Sammantaget anser GIH att lärosätet säkerställer att studenterna uppnår examensmålet. Detta säkerställs, förutom via kvalitetssäkringsprocessen som beskrivs under rubriken *Beskrivningar* sidan 4, genom att studenterna kontinuerligt genom hela utbildningen får öva och prövas på sina kunskaper i didaktik, ämnesdidaktik och metodik. Enligt alumniundersökningar framgår det även att före detta studenterna som arbetar i skolan upplever att de har nått detta mål.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen färdighet och förmåga i examensordningen.

Mål

- 5. Visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.**

Samma text ingår i Självvärderingen del 2, Ämnes- och ämnesdidaktiska studier.

För att kunna stimulera varje elevs lärande och utveckling behöver studenterna för det första bli medvetna om att alla elever inte har samma förutsättningar. Detta görs bland annat i delkursen *Utbildning och demokrati* 7,5 hp, där studenten förväntas kunna diskutera och problematisera demokratibegreppet och vad som inbegrips i grundläggande mänskliga rättigheter samt sätta dessa i relation till läraruppdraget. I delkursen *Lärande och specialpedagogik* 7,5 hp, där ett av lärandemålen lyder "på en grundläggande nivå kunna planera, organisera och genomföra undervisning enskilt och i grupp för barn i behov av särskilt stöd samt kunna tillämpa ett inkluderande arbetssätt", möter studenten barn och ungdomar med funktionsvariationer. I seminarier diskuteras frågor som inbegriper inkludering och arbetssätt för att stimulera varje elevs lärande och utveckling och studenterna får även öva på att planera och genomföra undervisning som anpassas till elevers skilda förutsättningar. Ytterligare ett exempel med bäring på examenmålet ovan är *Idrott, didaktisk inriktning 2* där studenten utvecklar sin förståelse och övar på att tillämpa arbetsformer som stimulerar till elevers eget utforskande och lärande i ämnet idrott och hälsa. Exempelvis prövar, övar och planerar studenten olika dans- och rörelseformer till musik för att senare under VFU:n iscensätta undervisning som ska stimulera elevernas eget utforskande och lärande. Lärandeaktiviteterna följs upp med hjälp av redovisningar med vidhängande reflektion och kamratåterkoppling.

För det andra ska studenterna kunna använda olika arbetssätt och metoder som bidrar till att förmedla och förankra skolans värdegrund vilket görs i ett flertal delkurser. Perspektivet fördjupas bland annat i delkursen *Normkritisk pedagogik, kultur och mångfald* 7,5 hp där studenten efter avslutad kurs förväntas ha god insikt i det pluralistiska och mångkulturella samhällets komplexitet och kunna värdera och analysera dess konsekvenser för läraruppdraget.

Vidare behöver studenten, för det tredje, få kunskap om att elever lär sig på olika sätt. I delkursen *Perspektiv på utveckling och lärande* 7,5 hp riktas fokus mot elevers lärande, och studenten förväntas bland annat kunna redogöra för teorier om barns och ungdomars utveckling samt kritiskt diskutera vilka konsekvenser tillämpningen av dessa teorier kan ha för elevers lärande. Kursen består av en variation av lärandeaktiviteter, både praktiska och teoretiska, och undervisningen bedrivs i klassrum, idrottshallar och ute i naturen där studenterna hanterar uppgifter både tillsammans och enskilt. Examinationen består av en skriftlig tentamen samt att studenterna genomför en praktisk didaktisk uppgift. Att examinera både teoretiskt och praktiskt är en styrka men då GIH, som nämnts under mål 2, har noterat att studenterna har ett behov av att kunna operationalisera och tillämpa teorier om bland annat lärande, är ett kommande utvecklingsprojekt att införa observationsmetodik i delkursen *Perspektiv på lärande* 7,5 hp och låta studenterna göra en observationsuppgift med fokus på elevers lärande där insamlad information tolkas utifrån lärandeteorier. Ett sätt att se till att studenterna får förståelse för och kan utveckla undervisningen för att stimulera varje elevs lärande och utveckling, är ju att de under utbildningen själva får ta del av olika lärandeaktiviteter och examinationsformer. Detta främjar även studenternas lärande och tar hänsyn till individers olika förutsättningar och behov.

För att stimulera elevers lärande behöver studenten för det fjärde ha kunskap om hur elevens lärande och kunskaper kan synliggöras och kommuniceras. Detta får de pröva på och öva framförallt i delkursen *Bedömning och betygsättning* 7,5 hp under utbildningens sista termin. Studenterna övar såväl formativ som summativ bedömning i praktiska workshops och seminarier där de förberetts genom att ta del av material, bland annat Skolverkets filmer och skrifter gällande bedömningsstöd som lärare från GIH varit med om att ta fram. I examinationerna ska de utforma en pedagogisk planering samt kritiskt granska och opponera på varandras arbeten. Betyg och bedömning är emellertid ett utvecklingsområde då studenterna efterlyser mer undervisning eftersom uppgiften upplevs som svår. Även provkonstruktion är

något som efterfrågas. Under höstterminen 2018 har UL för programmet tillsammans med berörda examinators startat ett utvecklingsarbete som syftar till att se över UVK-kurserna inom dessa områden.

Ytterligare stöd för att uppnå examensmålet får studenterna under VFU:n då de praktiserar och examineras på, planering, genomförande och utvärdering av undervisning. En styrka är att GIH har en väl fungerande VFU med en hög andel utbildade handledare. Sedan ett flertal år driver GIH tillsammans med Kungliga musikhögskolan, Konstfack och Dans- och cirkushögskolan kursen *Handledarutbildning för lärare* om 7,5 hp, vilken har bidragit till att VFU:n har fått en starkare ställning i utbildningen. Utformningen av VFU-kurserna stödjer studenterna när det gäller att ta en aktiv roll i sitt lärande med en progression som innebär ökad självständighet, en större ämnesdidaktisk kunskapsbank och en ökad insikt om yrkets komplexitet.

GIH säkerställer att detta mål nås genom att en kvalitetssäkringsprocess finns etablerad kring lärandemål, lärandeaktiviteter och examination samt genom att den sammantagna utbildningen erbjuder lärandeaktiviteter med olika examinationsformer där elevens lärande och utveckling uppmärksammas. Därtill undervisas de av lärare som bedriver utvecklingsarbeten för exempelvis Skolverket och forskning inom undervisning och pedagogisk verksamhet. Detta medverkar, tillsammans med kvalitetssäkringsprocessen, till att GIH säkerställer att detta mål uppnås.

Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömningsgrund:

Utbildningen möjliggör genom utformning och genomförande samt säkerställer genom examination att studenten, när examen utfärdas, kan uppnå de utvalda målen inom kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt i examensordningen.

Mål

- 6. Visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling.**

Det sätt som GIH didaktiskt arbetar inom programmet för att studenterna ska uppnå detta examensmål ser lärosätet som en styrka. I exempelvis delkursen *Utbildning och demokrati* 7,5 hp ställs mänskliga rättigheter och barnkonventionen i centrum. Genom lärandeaktiviteter såsom värderingsövningar, paneldebatter och sokratiska samtal övar studenterna att didaktiskt realisera skolans värdegrund. I lärandeaktiviteterna ingår även fältstudier där studenterna besöker VFU-skolor och samlar material om hur skolor realiserar skolans värdegrund, vilket senare seminariebehandlas. Efter avslutad kurs ska studenten inte bara ha kunskap om mänskliga rättigheter och barnkonventionen utan också kunna sätta dessa i relation till den kommande yrkesutövningen och kunna använda olika arbetssätt och metoder som kan medverka till att förmedla och förankra skolans värdegrund; en värdegrundsarbetets didaktik som även stimulerar studenten att ta ett eget ansvar för sitt lärande.

Ett annat exempel är delkursen *Läraren och ledarskapet* 7,5 hp, i vilken studenterna får träning i att genom olika arbetsformer öka elevinflytande och hantera konflikter i skolan samt kunna tillämpa teorier kring samtal och kommunikation. Därtill ska de kunna praktisera aktuellt regelverk i avseende att motverka diskriminering och annan kränkande behandling i skolan samt kunna beakta och kommunicera ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv. Undervisningen sker i form av seminarier, grupparbeten, rollspel samt fallbeskrivningar och muntliga presentationer. Vilket ger en variation av lärandeaktiviteter som bidrar till att nå studenter med olika förutsättningar och behov, samt övar studenten i att möta kommande elever med olika behov och skilda sätt att lära. Även delkurserna *Normkritisk pedagogik, kultur och mångfald* 7,5 hp och *Lärande och specialpedagogik* 7,5 hp berör demokrati, inkludering och alla människors lika värden.

Ovanstående två exempel kommer från UVK-kurser, men även ämnesstudierna behandlar detta examensmål. Ett exempel är inom delkurserna *Idrott, hälsa och välbefinnande 1 och 2* om vardera 7,5 hp, där hälsa problematiseras utifrån samhällliga och etiska aspekter med bäring på mänskliga rättigheter och barnkonventionen. Även dessa kurser genomsyras av didaktiska perspektiv i sitt upplägg såtillvida att de genomgående betonar skolan, ämnet och uppdraget som professionell lärare. Därtill möter studenten en blandning av föreläsningar, laborationer och individuella inlämningsuppgifter som steg för steg är anpassade för att bidra till utveckling och lärande. För att i högre grad realisera sina kunskaper och sitt lärande genomför de också ett projektarbete i delkursen *Idrott, hälsa välbefinnande 2*, där de ska visa hur undervisning i hälsa kan utformas, genomföras och utvärderas. I projektarbetet visar de olika perspektiv på hälsa i relation till vad elever ska lära sig och också utifrån ett hållbarhetsperspektiv. En svårighet är dock att genomföra projektarbeten ute på skolorna då delkursen inte är en VFU-kurs. Oftast går detta att lösa, och förhoppningen är att det nya samverkansavtalet inom Storstockholm (start VT 2019) ska ge bättre möjligheter att genomföra denna del av utbildningen.

Samtliga ovan nämnda delkurser har bäring på hållbar utveckling, dock på lite olika sätt vilket GIH ser som en styrka. I det första exemplet, *Utbildning och demokrati* 7,5 hp, understryks mänskliga rättigheter och demokrati som förutsättningar för en hållbar samhällsutveckling och i det andra betonas ledarskapets betydelse för en hållbar skolutveckling. I det tredje exemplet, *Idrott, hälsa och välbefinnande 1 och 2*, sätts hälsa och livstilfrågor i relation till hållbar utveckling gällande miljö och mänskliga värden. Vidare berörs hållbar utveckling inom VFU-kurser där den professionella läraren betonas vilket innefattar en hållbar lärare (dvs. en lärare som ska kunna verka länge i sin profession). Därtill framhävs i delkurser som innehåller friluftsliv relationen mellan människa och natur i syfte att belysa frågor som rör miljö och hållbar utveckling.

Sammantaget anser GIH att utbildningen ger möjligheter till att studenten når ovanstående lärandemål. Studenterna övas kontinuerligt i och examineras på att göra bedömningar både utifrån vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter i allmänhet och i relation till mänskliga rättigheter och barnkonventionen i synnerhet. Därtill beaktas hållbar utveckling utifrån ett flertal aspekter. Hur kvalitetssäkringen genomförs går till framgår under rubriken *Beskrivning* sidan 4.

Utformning, genomförande och resultat

Jämställdhet

Bedömningsgrund:

Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.

Samma text ingår i Självvärderingen del 2, Ämnes- och ämnesdidaktiska studier.

Jämställdhetsperspektivet genomsyrar såväl utbildningens innehåll, utformning och genomförande som den utbildningsmiljö studenterna möter. Jämställdhet i undervisning och utbildningsmiljö säkerställs dels genom kontinuerliga utvärderingar av kurser, dels genom att utnyttja den kompetens som finns på lärosätet i form av att genusforskande lärare undervisar på programmet. Därtill följs perspektivet kontinuerligt upp genom studentutvärderingar avseende både utbildningens innehåll och genomförande samt den fysiska och psykosociala miljön på lärosätet.

I UVK-kurserna är det jämställdhet i relation till läraruppdraget som står i fokus, dels som del av det professionella läraruppdraget, med fokus på hur jämställdhet relateras till styrdokument, värdegrund och demokratifrågor, dels i det vardagliga arbetet som lärare i mötet med elever, kollegor och vårdnadshavare. Jämställdhetsperspektivet är tydligare i UVK-kurserna än i ämneskurserna, med lärandemål kring jämställdhet i flera delkurser. Ett av lärandemålen i delkursen *Läraren och ledarskapet* 7,5 hp lyder: "kunna beakta och kommunicera jämställdhets- och jämlikhetsperspektivet". I delkursen *Normkritisk pedagogik, kultur och mångfald* 7,5 hp på avancerad nivå, lyder ett lärandemål: "visa fördjupad kunskap om teorier runt genus och sexualitet samt om vad som utmärker ett normkritiskt pedagogiskt arbetssätt." Denna delkurs är ett exempel på hur studenterna genom lärandeaktiviteter tränas i och senare prövas på att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv. I hela utbildningen märks en tydlig progression från att studenterna ska vara införstådda med grundläggande begrepp och metoder i de tidiga kurserna till att de ska utveckla ett medvetet förhållningssätt i frågor som rör jämställdhet och genus.

En styrka i sammanhanget är undervisningens genomförande och den studiemiljö studenterna möter, där GIH strävar efter att i undervisningen skapa möjligheter för allas lärande och utveckling samt att förhindra alla former av diskriminering på grund av kön, etnicitet, sexualitet och funktionsvariation. I den praktiskt inriktade ämnesutbildningen är exempelvis jämställdhetsperspektivet särskilt aktuellt eftersom den innehåller många moment där studenterna potentiellt sett kan känna sig utsatta. Således finns i lärargruppen en stor medvetenhet om jämställdhetsfrågor och ämnet diskuteras löpande såväl inom lärargrupperna som med studenterna. Vid sidan av de policydokument som säkerställer studenters rättigheter har GIH infört ett system med mentorer för studentgrupper under de två första terminerna. Mentorerna är lärare med särskilt uppdrag att stödja studenter och fånga upp frågor som inte är direkt relaterade till utbildningen, exempelvis frågor om likabehandling och jämställdhet. I programråd med utbildningsledare företräds studenterna av en manlig och en kvinnlig representant från varje studentgrupp. Frågor om jämställdhet, jämlikhet och diskriminering är obligatoriska vid programråd.

Vidare finns en uttalad strävan inom institutionen att studenterna ska få möta manliga och kvinnliga lärare i samtliga kurser och delkurser. Av de lärare som undervisar på ämneslärarutbildningen i sin helhet märks en övervikt av manliga lärare jämfört med kvinnliga. Även om antalet manliga lärare är större möter studenterna både manliga och kvinnliga lärare i samtliga delkurser som föreläsare, seminarieledare och handledare.

GIH strävar vidare efter att förmedla en medvetenhet kring jämställdhet i kommunikationen med omvärlden. Vid framtagandet av trycksaker och annan marknadsföring strävar GIH efter att visa lärosätets mångfald genom att ha bilder på studenter med olika kön, etnicitet och ålder. En arbetsgrupp tillsattes 2016 med uppdrag att utveckla arbetet mot "Breddad rekrytering". I gruppens slutrapport ingick flera förslag på åtgärder avseende kön, etnicitet, ålder och studiebakgrund. Bland förslagen lyfts insatser fram såväl för en bredare rekrytering som för stödinsatser för studenter med svårigheter att klara alla delar av utbildningen. HT 2018 var andelen manliga studenter i första kursen 64 procent. Motsvarande andel som påbörjade sista läsåret var 63 procent. Att rekrytera fler kvinnliga studenter är ett utvecklingsområde som GIH arbetar vidare med och det finns med som ett mål i den plan för jämställdhetsintegrering som togs fram 2017.

Ett medvetet jämställdhetsperspektiv är även märkbart i utbildningens innehåll och genomförande. Perspektivet ingår i flertalet av kurser, antingen som ett uttalat lärandemål eller som en aspekt. Flera av de forskare på GIH som har normkritiska perspektiv, jämställdhet och likabehandling som forskningsområde undervisar på lärarutbildningen och delar av litteraturen som berör jämställdhet och genusfrågor har skrivits av forskare på lärosätet. En indikation på att jämställdhetsarbetet haft framgång är att en stor andel studenter i såväl programutvärdering som alumniundersökningar under de senaste åren angett att de i hög eller mycket hög grad uppnått examensmålet ” förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten.”

Ett utvecklingsområde är att systemet för kvalitetssäkring av kurser och delkurser inte konsekvent tar upp jämställdhetsperspektivet. Perspektivet finns som stående punkt i programråd och program- och alumni utvärdering, men i anvisningarna för självvärdering respektive studentutvärdering ligger fokus på undervisningens kvalitet och innehåll. Även om jämställdhetsperspektivet är väl förankrat på GIH så är det viktigt att formalisera det i styrdokument och självvärderingar och det har GIH för avsikt att göra.

Sammanfattningsvis beaktas, kommuniceras och förankras inte bara ett jämställdhetsperspektiv i ämneslärarprogrammet utan GIH anser att programmet genomsyras av det. I genomförandet undervisar bl.a. genusforskande lärare och innehållsmässigt förekommer det i flertalet kurser. Därtill är perspektivet centralt vid utformningen av utbildningen. För att hålla en fortsatt hög kvalitet kommer GIH att än mer systematisera kvalitetssäkringen inom området.

Utformning, genomförande och resultat

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömningsgrunder:

Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling, och återkoppling sker till relevanta intressenter.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Samma text ingår i Självvärderingen del 2, Ämnes- och ämnesdidaktiska studier.

Vid GIH är studenters utvärderingar och lärares självvärderingar integrerade i det löpande arbetet med utbildningens utformning och genomförande, vilket är en förutsättning för ett framgångsrikt kvalitets- och utvecklingsarbete. Utbildningen är strukturerad i program, kurser och delkurser. Studenterna examineras på delkurs och kurs. Delkurserna kan omfatta mellan 1,5 och 15 hp och har egna lärandemål, lärandeaktiviteter och examinationer. Efter avslutad delkurs ges studenterna möjlighet att anonymt och digitalt utvärdera delkursen med avseende på innehåll, genomförande och examination. En särskild fråga handlar om i vilken mån studenterna anser att de nått de förväntade studieresultaten. Mot bakgrund av studentutvärderingen gör de undervisande lärarna en skriftlig självvärdering. Självvärderingen av delkurs ligger sedan till grund för examinatorns kursanalys. Kursanalysen ligger slutligen i sin tur till grund för UL:s kursrapport, som presenteras för GUN. I rapporten behandlas även genomströmning och analys samt eventuella åtgärder föreslås för nämnden. Exempel på åtgärder som genomförts är införande av stöd i matematik i relation till delkurser i tränings- och rörelselära där genomströmningen stundtals varit låg.

Analysen kan även leda till förslag på mer omfattande åtgärder till exempel gällande dimensionering. Varje steg i processen föregås av självvärderingsmöten med delkursansvarig och examinator med UL som sammankallande. Samtliga dokument delges såväl lärare som studenter via högskolans lärplattform. Vid introduktionen av varje ny delkurs får studenterna dessutom ta del av utvärderingen av föregående delkurs av examinator och/eller undervisande lärare, med information om eventuella ändringar som gjorts som följd av den. Programråd med UL och studentrepresentanter från respektive studentgrupp genomförs en gång per termin för att muntligt diskutera utbildningens kvalitet på övergripande nivå. Liknande övergripande kvalitetsfrågor diskuteras även bland lärarna på de institutionsmöten som hålls tre gånger per termin.

Arbetet med kvalitetsfrågor leder till löpande utveckling av utbildningen avseende planering och genomförande av exempelvis lärandeaktiviteter samt formella revideringar av kursplaner. Större utvecklingsprojekt sker oftast i ämnesgrupper inom ämnesutbildningen och UVK. Exempelvis genomförde lärare inom området idrottslära ett omfattande utvecklingsprojekt under 2016/17 med målet att skapa bättre struktur och progression inom och mellan kurser, vilket delvis har uppnåtts men fortsatt implementeringsarbete pågår. Lärarna inom fysiologi och rörelselära genomförde ett liknande projekt under 2017. Samma år beslutade institutionsledningen även om nya regler och riktlinjer för examinationer på GIH. Medarbetarna involverades genom lunchworkshops där förslag på de nya riktlinjerna diskuterades. Resultatet blev det nya dokumentet *Regler för examination* som introducerades hösten 2017, där bl.a. formerna för de olika examinationer som förekommer förtydligades.

Styrkan i GIH:s kvalitetsarbete ligger till stor del i den kärna av erfarna lärare som arbetat på lärosätet under lång tid. Erfarenhet och ämneskunskap bidrar till att utvecklingsbehov effektivt identifieras, analyseras och värderas. Den nära kontakt som finns mellan lärare och studenter innebär att stora och små frågor också når lärare och institutionsledning genom informella samtal mellan studenter och lärare, studenter och studentkår, studentkår och institution. Det är emellertid av stor vikt att detta informella nätverk inte underminerar de strukturerade systemen för uppföljning och återkoppling. En indikator på hur väl de formella systemen fungerar är svarsfrekvensen i det digitala utvärderingsverktyget. Här kan svarsfrekvensen förbättras och en förklarande uppfattning är att studenter inte har ett behov av att besvara utvärderingen då de kan föra fram sina synpunkter och eventuella kritik av utbildningen i informella samtal med lärare. Problemet har noterats i såväl institutionsledning som GUN och åtgärder har vidtagits för att förstärka de formella systemen. Bland annat har återkoppling av studentutvärderingar identifierats som en viktig faktor för att få studenter att använda de digitala utvärderingssystemen. Riktlinjer för hur kursanalyser och kursrapporter ska utformas och göras tillgängliga för studenter och lärare har utvecklats, exempelvis hur delkursansvariga lärare ska återkoppla tidigare studentutvärderingar och redogöra för förändringar som kommit till stånd som en följd av dessa.

Liksom på många andra lärarutbildningar förekommer det att studenter väljer att avbryta eller göra uppehåll i utbildningen. Avhoppet följs upp på två sätt. För det första sammanställer UL en programanalys med statistik över hur många studenter som är registrerade varje termin. Det ger en bild av hur många som går igenom utbildningen och var det största tappet sker. VT 2018 var 60 studenter registrerade för sista kursen, vilket motsvarar 50 procent av dem som var registrerade termin ett. Det behöver dock inte innebära att hälften har avbrutit eller gjort uppehåll i studierna. Exempelvis kan en anledning vara att studenterna har valt ett andra ämne som kräver mer högskolepoäng för att få undervisa på gymnasiet (exempelvis svenska). Avhoppet följs för det andra upp kvalitativt av studievägledaren. När studenter meddelar att de önskar avbryta utbildningen får de fylla i en blankett där de också anger skäl för studieavbrott. Alla som anger att de vill avbryta utbildningen uppmanas att söka

kontakt med studievägledare för ett samtal om orsaker och för att se om lärosätet på något sätt kan stödja studenten och få denne att ändra sitt beslut. Åtgärder som vidtagits för att minska avhopp har till stor del baserats på dessa samtal. Exempelvis har ett system med mentorer (erfarna lärare) för varje klass under år ett införts, bland annat i syfte att stödja studenter som har svårigheter att klara studierna. En lärare har också tid i sin tjänst för att agera skrivstöd för studenter. Insatserna har gett effekt och andelen studenter som fortsätter sina studier har ökat de senaste tre åren. Trots det framgångsrika arbetet uppfattas avhoppsfrekvensen alltför hög och lärosätet ser behov av fördjupade avhoppsanalyser som även beaktar faktorer som studiebakgrund och kön för att minska avhopp. Detta utvecklingsarbete kommer att starta under våren 2019.

För att säkerställa kvaliteten i utbildningen följs sammanfattningsvis innehåll, utformning, genomförande och examination upp systematiskt. Det finns också ett fungerande kvalitetssystem när det gäller åtgärder för att förbättra kvaliteten och återkoppling sker till studenter och lärare både digitalt och muntligt. Beträffande genomförande inom planerad studietid analyserar GIH motiven till avhopp och har satt in stödåtgärder där självvärderingar pekats på att sådana krävs.

Studentperspektiv

Bedömningsgrund:

Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.

Samma text ingår i Självvärderingen del 2, Ämnes- och ämnesdidaktiska studier.

Studenterna på GIH får möjlighet att ta aktiv del i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande såväl individuellt som genom representanter i programråd, nämnder och i studentkåren. Varje delkurs följs upp av en digital studentutvärdering där varje student anonymt ges möjlighet att utvärdera innehåll och genomförande genom att besvara frågor med fasta svarsalternativ samt ge synpunkter och kommentarer i löpande text. Efter avslutad utbildning får avgångsstudenterna möjlighet att utvärdera hela utbildningen, dels i en programenkät, dels i muntliga möten med utbildningsledare. Studentutvärderingarna fyller en viktig funktion i utvecklingsarbetet med delkursernas utformning och genomförande. Varje studentgrupp får också utse två representanter till programråd med UL som hålls en gång per termin. Frågor som tas upp i programråd återkopplas både till studenter och lärare. I de fall kritik framkommer mot särskilda delkurser återkopplas de direkt genom samtal mellan UL och ansvariga lärare. Studentkåren har representanter i samtliga beslutande organ på GIH. På ett mer informellt plan hålls varje termin lunchmöten med kårrepresentanter, prefekt och UL.

Studenterna ges således möjlighet att påverka utbildningen, och deras syn på innehåll och genomförande tas på stort allvar av GIH. Det nya dokumentet *Regler för examination* skapades exempelvis, som nämnts tidigare, sedan kritik rörande otydlighet i examinationsförfarandet framkommit i såväl digitala utvärderingar som i programråd. Arbeta med schema och planering påverkas till stor del av studenternas utvärderingar. En fråga som studentkåren drivit och fört fram i ovan nämnda lunchmöten med prefekt och UL är införandet av anonyma salstentamina. Beslut har efter det fattats i institutionsledningen att

testa system för anonyma tentamina under hösten 2018. De digitala studentutvärderingarna, men också informella samtal mellan lärare och studenter, spelare vidare en viktig roll i planering och genomförande av delkurser. Kritik mot schemaläggning har lett till att större uppmärksamhet har lagts på att förbättra studenternas möjligheter att förbereda sig inför såväl undervisning som examinationer. Ämneskurserna *Idrott, didaktisk inriktning 1* och *2* har fått ny struktur, under 2018, delvis som en följd av önskemål om mer tydlighet från såväl studenter som lärare. Exempel på detta är att delkurserna läses i annan ordning och att vissa delkurser inte läses parallellt.

Kombinationen av representation i beslutande organ, formella utvärderingssystem och den informella kontakten mellan lärare och studenter ger således studenterna på GIH stora möjligheter att föra fram och få gehör för sina åsikter. Studenternas perspektiv är centralt och väl integrerat i lärosätets utvecklingsarbete. Utmaningen är, vilket redan påtalats, att i större utsträckning föra över diskussionen från informella samtal till det formella utvärderingssystemet. Problemet har noterats i såväl institutionsledning som GUN och åtgärder har vidtagits för att förstärka de formella systemen. Bland annat har återkoppling av studentutvärderingar till studentgruppen identifierats som en faktor för att få studenter att i större omfattning använda de digitala utvärderingssystem som finns. Även om det finns en styrka i att frågor i ett första skede lyfts i informella samtal är uppmaningen från lärosätet alltid att viktiga frågor ska lyftas i de formella organen. Det är av stor vikt, inte minst ur ett rättssäkerhetsperspektiv, att studenterna verkligen utnyttjar de formella kanaler som skapats för att ge dem inflytande.

Sammantaget anser GIH att studenterna ges möjlighet att ta en aktiv roll och påverka sin utbildning. Detta sker både individuellt i form av kursutvärderingar samt genom studentrepresentation i råd, nämnder etc. Lärosätets storlek kan både spela en utvecklande och en hindrande roll i sammanhanget då närheten till lärarkåren kan göra att studenter inte använder de formella möjligheterna till påverkan som erbjuds.

Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund:

Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Samma text ingår i Självvärderingen del 2, Ämnes- och ämnesdidaktiska studier.

Ämneslärarutbildningen på GIH har på olika sätt och på olika nivåer utformats för att förbereda studenterna för arbetet som lärare och utveckla deras beredskap för förändringar i arbetslivet. Nedan följer exempel på hur studenterna förbereds för arbetet i sin framtida lärarprofession.

En styrka i sammanhanget är utformningen av VFU där studenterna inte bara får möjlighet att utveckla sina didaktiska förmågor i skolverksamheten utan även får kontakt med och kännedom om sin kommande arbetsmiljö. GIH har som regel att studenterna ska göra sin VFU på olika nivåer och på olika skolor för att i största möjligaste mån möta elever i skilda åldrar och med olika bakgrund. Syftet är att öka studenternas beredskap för de varierande förutsättningar de kan komma att möta i yrkeslivet. GIH bedriver som nämnts även handledarutbildning för VFU-handledare. Förutom att denna stärker relationen mellan

lärosätet och den praktiska skolverksamheten bidrar utbildningen till att aktuella skol- och lärarfrågor diskuteras mellan lärarutbildare och handledare, vilket även gagnar studenterna. Samverkan kring VFU är formaliserad i det samverkansavtal som finns mellan lärosäten, skolor och kommuner i Stockholms län. Samverkanskonferenser där representanter möts för att diskutera angelägna och gemensamma frågor genomförs årligen och uppfattas av samtliga parter som en unik och betydelsefull kontaktyta för lärosäte, skolledningar och huvudmän.

Ett övergripande syfte med UVK-kurserna är att studenterna utvecklar kunskap om läraruppdraget och dess förutsättningar. En styrka är att studenterna genomgående arbetar med arbetsmaterial kopplade till professionen i form av kursplaner, bedömningsstöd, etc. I exempelvis delkursen *Lärande och specialpedagogik* 7,5 hp ingår en fältstudie där studenterna får följa lärare som arbetar med elever med särskilda behov, och i delkursen *Bedömning och betygssättning* 7,5 hp får studenterna som en av flera examinationsuppgifter göra en pedagogisk planering där mål, innehåll och bedömningskriterier för undervisning i grundskola eller gymnasieskola konkretiseras. Delkursen ges under utbildningens sista termin och uppgiften är utformad för att kunna användas av studenterna i deras första anställning som lärare. Vidare får studenterna i delkursen *Utbildning och demokrati* 7,5 hp ett historiskt perspektiv på skolans och läraruppdragets utveckling, vilket kan utveckla deras förståelse för hur olika faktorer bidragit till att forma såväl samtidens som framtidens skola. De får därmed en medvetenhet om och beredskap för att skolans utformning och innehåll är i ständig förändring. Istället för att utbilda studenterna enbart för dagens skolsituation strävar GIH efter att ge dem verktyg som hjälper dem att kunna utvecklas i sin lärarroll för att klara av ett förändrat uppdrag. Ett exempel rör delkursen *Lärarande och ledarskap* 7,5 hp, där studenterna övar på och tränas i att kunna hantera framtida konfliktsituationer. Ytterligare ett exempel är hämtat från delkursen *Bedömning och betygssättning* 7,5 hp där studenterna får lära sig att identifiera och värdera elevers lärande i sin framtida lärarroll, både inom en snar framtid och på sikt.

Uppföljningar av hur väl förberedda studenterna känner sig inför det kommande läraruppdraget görs dels i den programenkät som alla avgångsstudenter besvarar, dels i den alumnienkät som lärare som varit yrkesverksamma i minst två år besvarar. Särskilt alumnienkäten ger en bild av vilka delar av utbildningen studenterna särskilt uppfattar att de har glädje och nytta av i yrket. Utvärderingarna används som underlag vid utformandet av kursplaner och i planeringen av undervisningen.

Den egna bedömningen är att lärarutbildningen på GIH är väl utformad för att förbereda studenterna på det kommande yrket. Det är en styrka att så många av lärosätets lärare, såväl adjunkter som lektorer, har lärarexamen med i flera fall lång och bred yrkeserfarenhet. Vidare är samverkan med yrkesverksamma idrottslärare stark dels genom de nätverk som skapas i de handledar- och lärarlyftsutbildningar som GIH anordnar, dels genom att många yrkesverksamma lärare fått sin egen utbildning på GIH och ofta behåller en kontakt med lärosätet, till exempel genom att ta uppdrag som VFU-handledare. GIH:s kontakt med professionen stärks ytterligare genom att forskare/lärare från GIH anlitas av Skolverket och bidrar i utformande av nationella styrdokument såsom kursplaner och bedömningsstöd.

Studentutvärderingar visar att ämneslärarstudenterna på GIH känner sig väl förberedda för undervisning i huvudämnet idrott och hälsa, men den visar också att de känner sig mindre förberedda för att undervisa i det andra ämnet. Studenterna framför att de är osäkra på sin förmåga att planera och bedöma elevers kunskaper i andra ämnet. GIH kan inte påverka den didaktiska utbildningen i andra ämnet då den sker på andra lärosäten. Däremot kan GIH påverka innehållet i UVK genom att i ännu större utsträckning låta studenterna arbeta med material och ta del av didaktiska modeller från andra ämnen än idrott och hälsa.

Ett exempel där så sker är i delkursen *Bedömning och betygssättning* 7,5 hp, som numera behandlar bedömning och betygssättning i ett bredare perspektiv.

Sammanfattningsvis anser GIH att utbildningen både är användbar här och nu samt utvecklar studentens beredskap att möta framtida förändringar. Även relevant samverkan med det omgivande samhället är påtaglig. Resultaten från alumnieenkäter visar på att utbildningen ger god ämnes- och professionskompetens. Förutom ovan nämnda exempel bidrar det årliga konvent GIH genomför för yrkesverksamma lärare till att kontakten mellan hög- och ungdomsskola stärks vilket på många sätt medverkar till att kvaliteten i utbildningen stärks.